

Finanspolitiska rådets rapport 2019

Finanspolitiken 2019 och det finanspolitiska ramverket

1. Överskottsmålet

- Överskottsmålet säger att det faktiska sparandet ska ligga på 1/3 % i genomsnitt över konjunkturcykeln
- Det konjunkturjusterade sparandet i offentlig sektor beräknas bli 0,2 %
- Vi bedömer att finanspolitiken för 2019 är i linje med överskottsmålet

Men:

- Om man blickar bakåt har varken det nuvarande målet på 1/3 % av BNP eller det gamla målet på 1 % av BNP uppnåtts

Offentligt finansiellt sparande

Uppföljning av överskottsmalet

		2017	2018	2019	2020	2021	2022
BP19	Finansiellt sparande	1,6	1,0	1,2	2,0	2,6	--
	Bakåtblickande	-0,2	--	--	--	--	--
	åttaårigt genomsnitt						
	Strukturellt sparande	0,9	0,4	0,8	1,8	2,6	--
RD-beslut	Finansiellt sparande	1,6	1,0	0,9	1,3	1,7	--
	Strukturellt sparande	0,9	0,4	0,5	1,2	1,9	--
VP19	Finansiellt sparande		0,7	0,6	0,7	1,1	1,9
	Bakåtblickande		-0,1	--	--	--	--
	åttaårigt genomsnitt						
	Strukturellt sparande		0,1	0,2	0,5	1,0	1,9
	Åttaårigt genomsnitt	-0,2	-0,1	0,0	0,2	0,5	1,0

Källa: BP19, VP19.

2. Utgiftstaket

- Utgiftstaken sätter en gräns för statsbudgetens storlek de närmaste tre åren
- Utgiftstaken för 2019-2021 sänktes av riksdagen i december 2018 och regeringen föreslår i vårpropositionen inga väsentliga ändringar av de nya nivåerna
- Budgeteringsmarginalerna är därmed mer normala och utrymmet under utgiftstaket står i bättre samklang med utrymmet som ges av överskotts målet
- Vi välkomnar detta, men som rådet tidigare efterlyst bör regeringen klargöra de principer och överväganden som styr valet av utgiftstak

Utgiftstak och budgeteringsmarginal

	2018	2019	2020	2021	2022
Budgetpropositionen för 2019					
Utgiftstak	1 337	1 401	1 475	1 496	--
Procent av potentiell BNP	28,3	28,4	28,6	27,9	--
Takbegränsade utgifter	1 285	1 308	1 322	1 334	--
Budgeteringsmarginal	52	93	153	162	--
Procent av takbegränsade utgifter	4,0	7,1	11,6	12,1	--
Riksdagens budgetbeslut					
Utgiftstak		1 351	1 388	1 430	--
Procent av BNP		27,0	26,8	26,6	--
Takbegränsade utgifter		1 311	1 342	1 366	--
Budgeteringsmarginal		40	46	64	--
Procent av takbegränsade utgifter		3,1	3,4	4,7	--
Vårpropositionen 2019					
Utgiftstak		1 351	1 388	1 439	1 498
Procent av potentiell BNP		27,4	27,1	27,0	27,0
Takbegränsade utgifter		1 312	1 345	1 372	1 388
Budgeteringsmarginal		39	43	67	110
Procent av takbegränsade utgifter		3,0	3,2	4,9	8,0

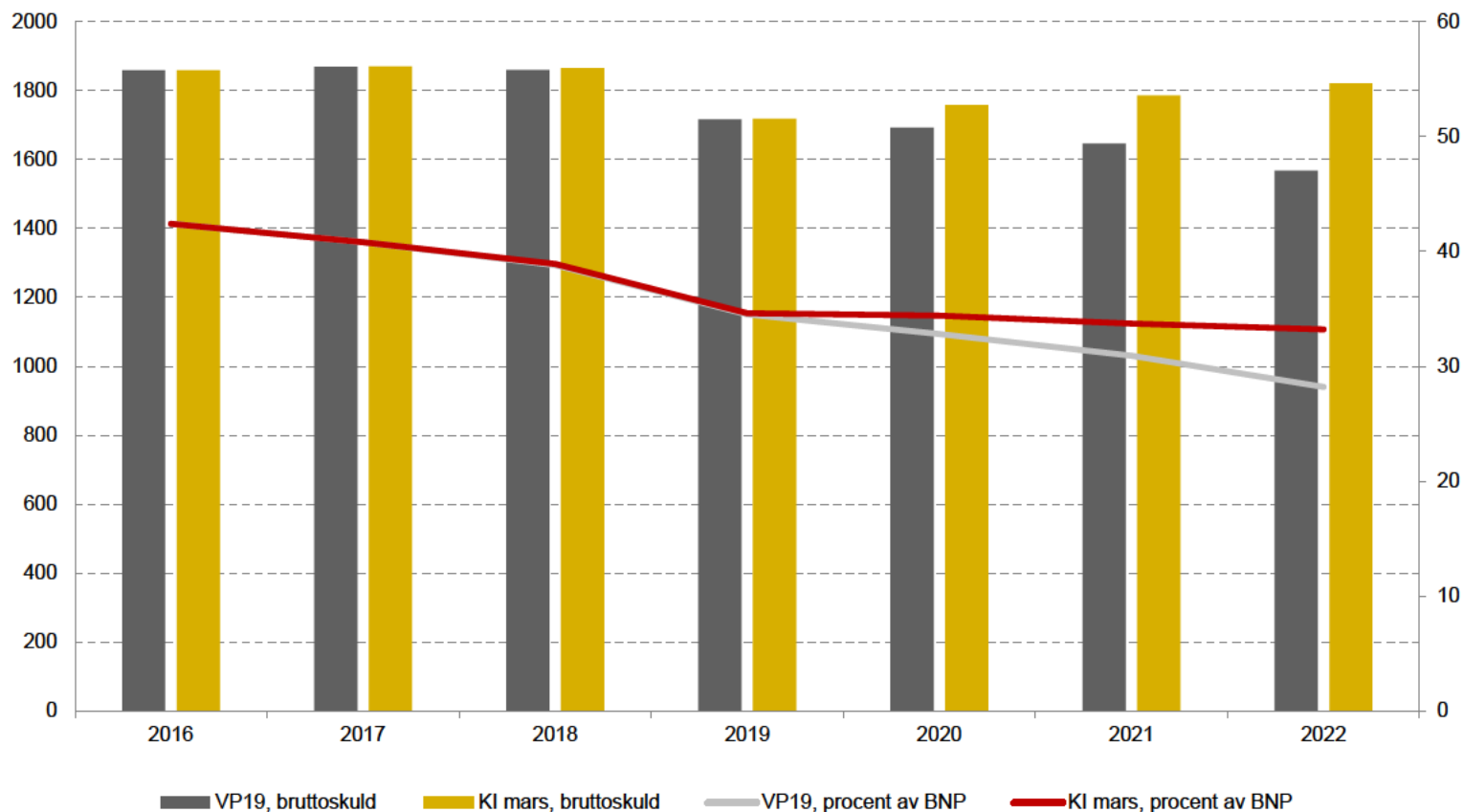
Källa: BP19 och VP19.

3. Skuldankaret

- Den offentliga sektorns finansiella bruttoskuld bör ligga på 35 % av BNP med ett intervall på +/- 5 %
- Skuldkvoten befinner sig 2019 nära 35 %
- Det är inte sannolikt att bruttoskulden hamnar under 30 % före nästa översyn av det finanspolitiska ramverket
- På längre sikt kommer den demografiska utvecklingen att medföra påfrestningar på de offentliga finanserna, men de beräknas ändå vara långsiktigt hållbara

Den offentliga sektorns bruttoskuld

Offentliga sektorns bruttoskuld

Källa: Konjunkturinstitutet (2019) och VP19.

**Finanspolitiken 2019 är i linje med det
finanspolitiska ramverket**

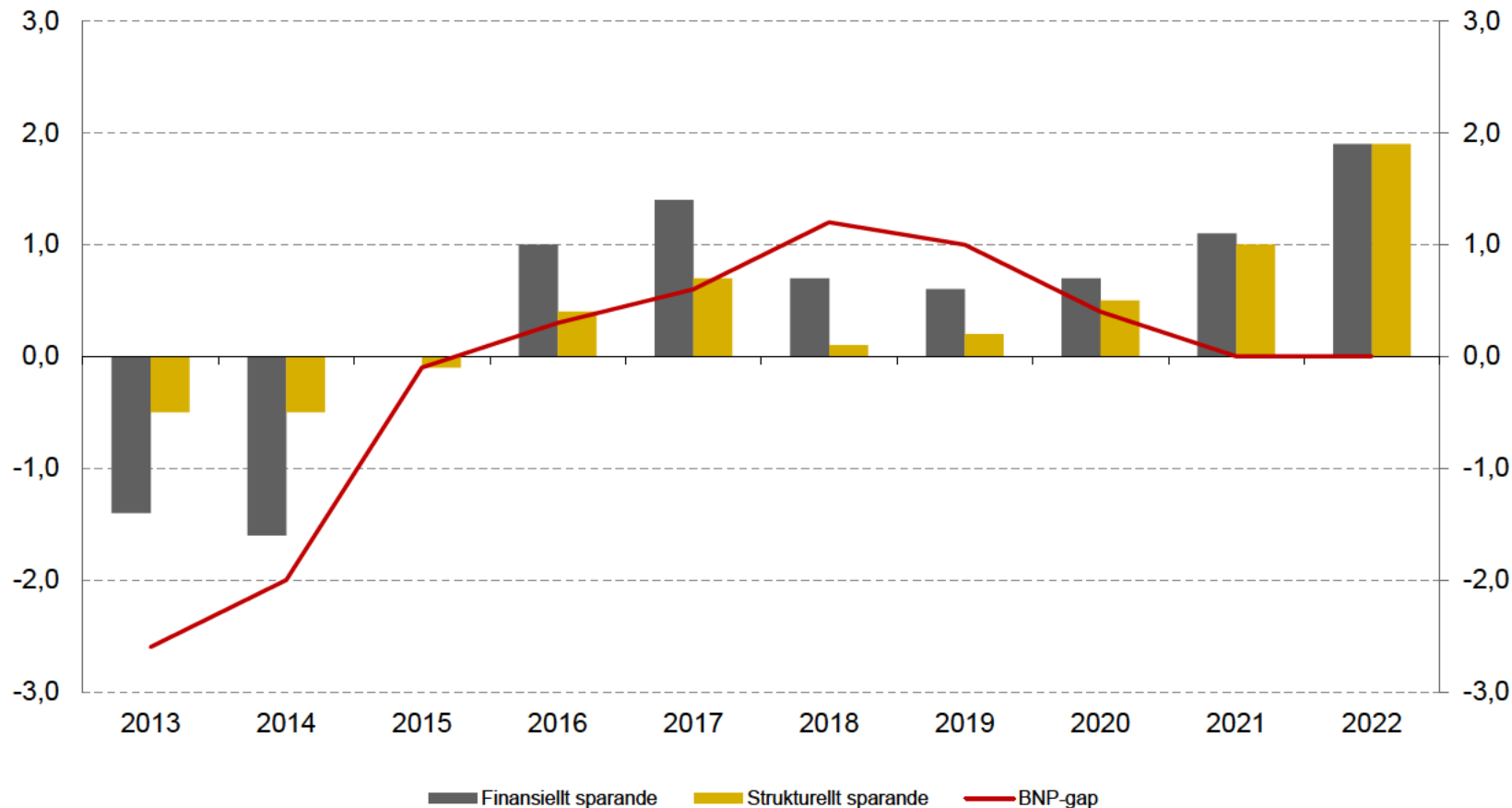
Finanspolitiken och konjunkturen

Konjunkturläget

- Den globala konjunkturen har passerat sin topp och under 2019 förväntas en inbromsning i tillväxten
- Konjunkturen i Sverige har varit stark under flera år, men konjunkturtoppen har passerats och den svenska konjunkturen är nu i en avmattningsfas
- Risken för en svagare utveckling har vuxit det senaste halvåret samtidigt som utsikterna för positiva överraskningar har försämrats

Finansiellt och strukturellt sparande samt BNP-gap

Procent

Källa: BP18 och Konjunkturinstitutet.

Ökade risker för stabiliseringspolitiken

- Finanspolitiken 2019 är neutral, dvs. sparandet är praktiskt taget oförändrat mot 2018
- Riksbankens utrymme för att motverka en lågkonjunktur är mycket begränsat
- Skulle Sverige drabbas av en allvarlig konjunkturedgång är det inte säkert att finanspolitikens automatiska stabilisatorer räcker till
- Regeringen bör därför vara beredd att vidta stabiliseringspolitiskt motiverade åtgärder

**Den aktiva finanspolitiken är
väl avvägd**

Riktlinjerna för övergångsbudgeten

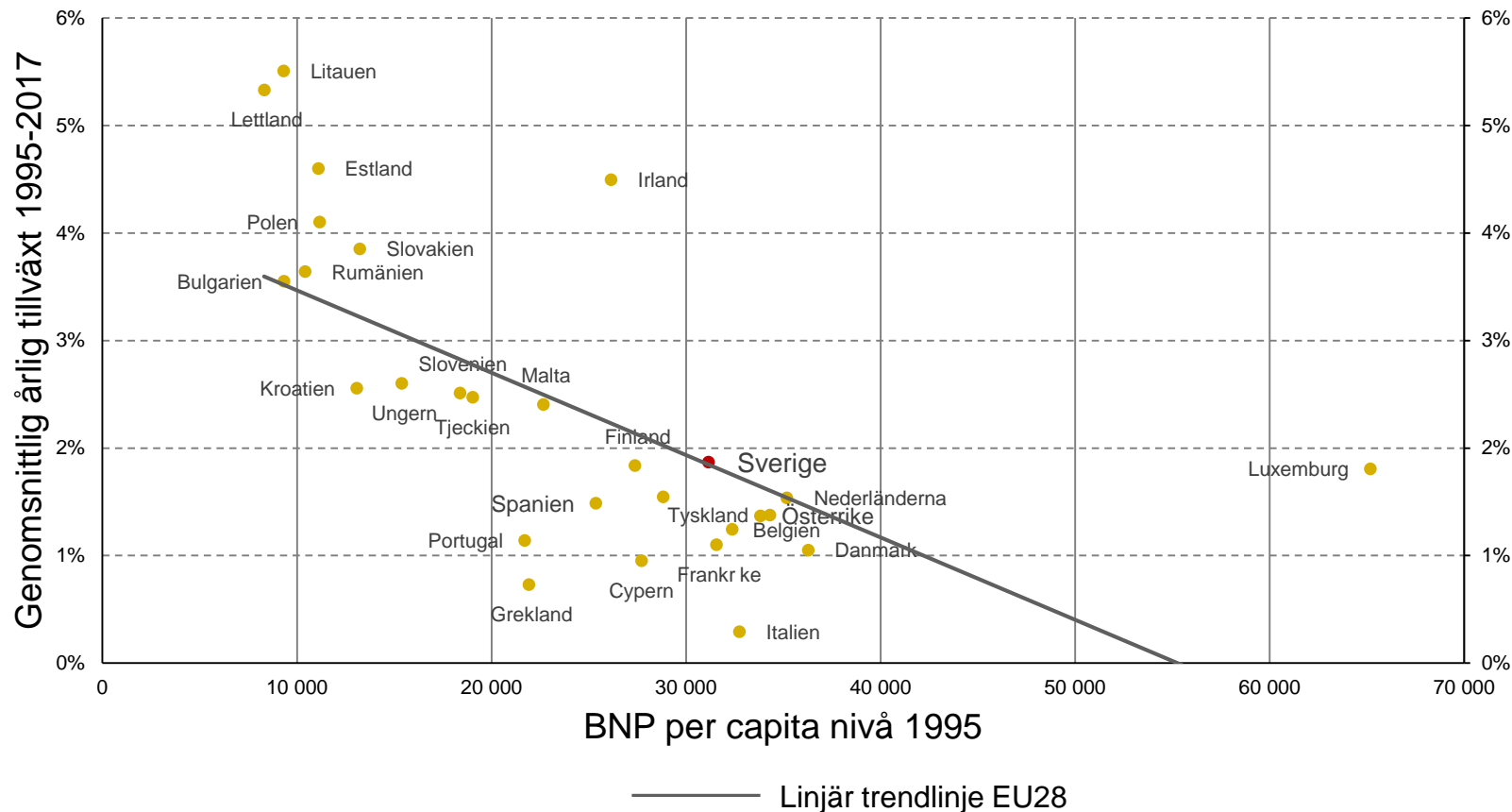
Övergångsbudgeten

- Det finns en potentiell konflikt mellan de riktlinjer som tillämpades vid utformningen av övergångsbudgeten och det finanspolitiska ramverket
- Huvudprincipen var att budgetproposition inte skulle innehålla förslag som har en tydlig partipolitisk inriktning
- Det kan visa sig svårt att uppfylla överskottsmålet och respektera utgiftstaket utan att vidta åtgärder som har partipolitisk inriktning

Lägre tillväxt i BNP per capita de senaste åren

Samband BNP per capita-nivå och tillväxt

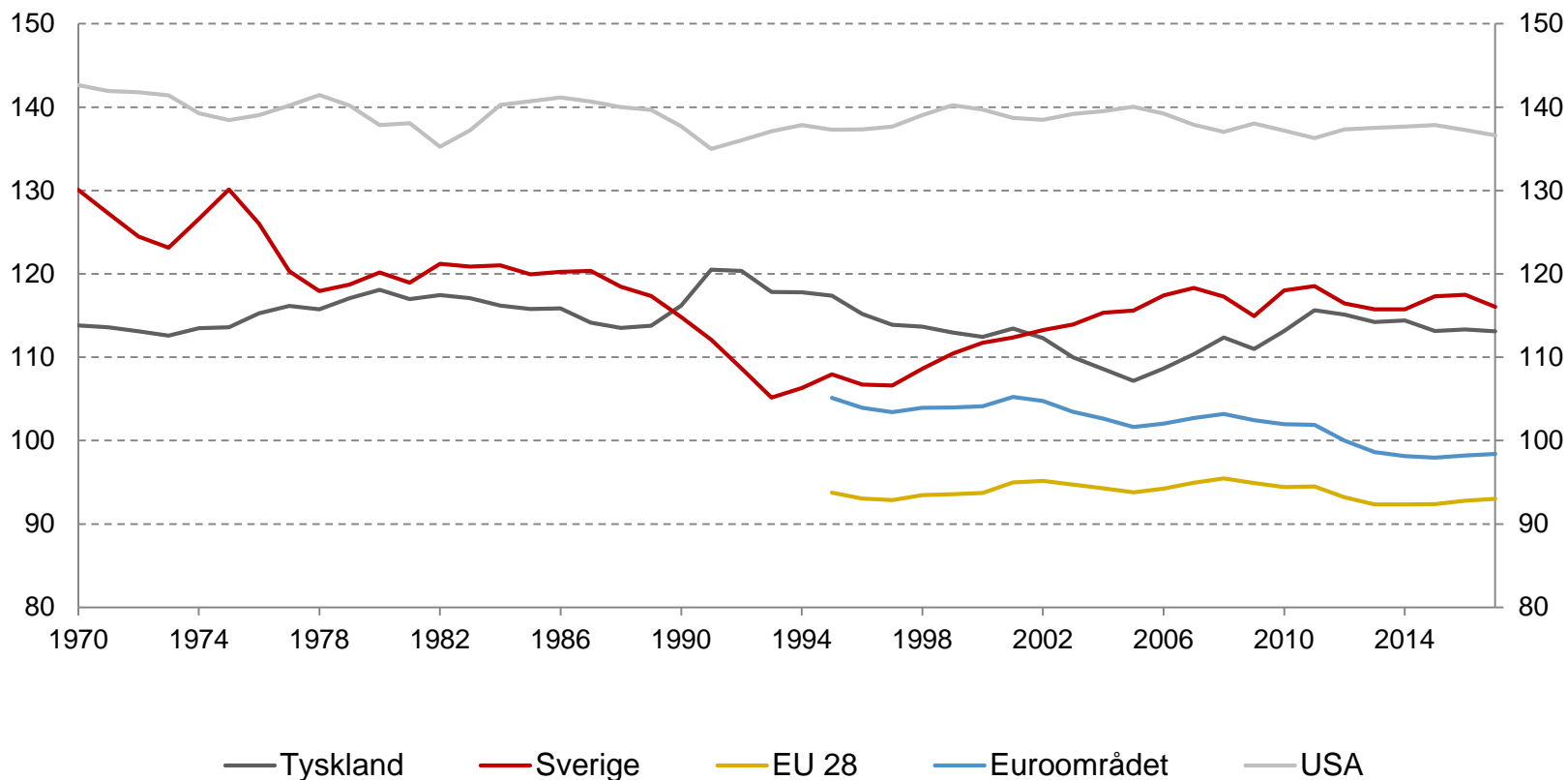
PPP-justerade US-dollar, fasta priser

Källa: IMF (2018b) och egna beräkningar.

BNP per capita

Index (OECD = 100), 1970-2017

Källa: OECD (2019).

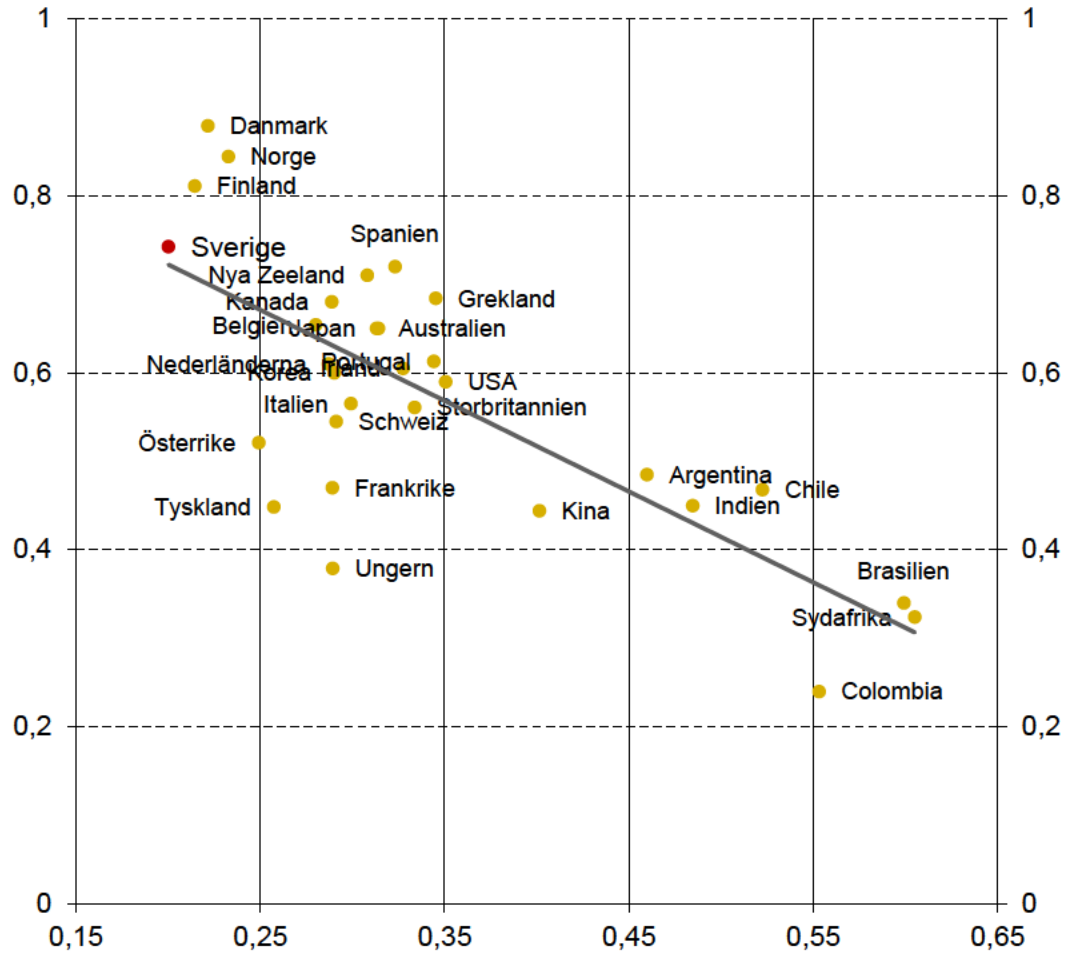
Sveriges låga tillväxt i BNP per capita

- I ett längre perspektiv har Sveriges tillväxt i BNP per capita varit i nivå med andra jämförbara länders
- Det betyder inte att man kan ta lätt på de allra senaste årens svaga produktivitetstillväxt. Det är viktigt att vidta åtgärder som kan bidra till en bättre utveckling av produktiviteten

Inkomstskillnader och inkomströrlighet mellan generationer

Internationellt samband

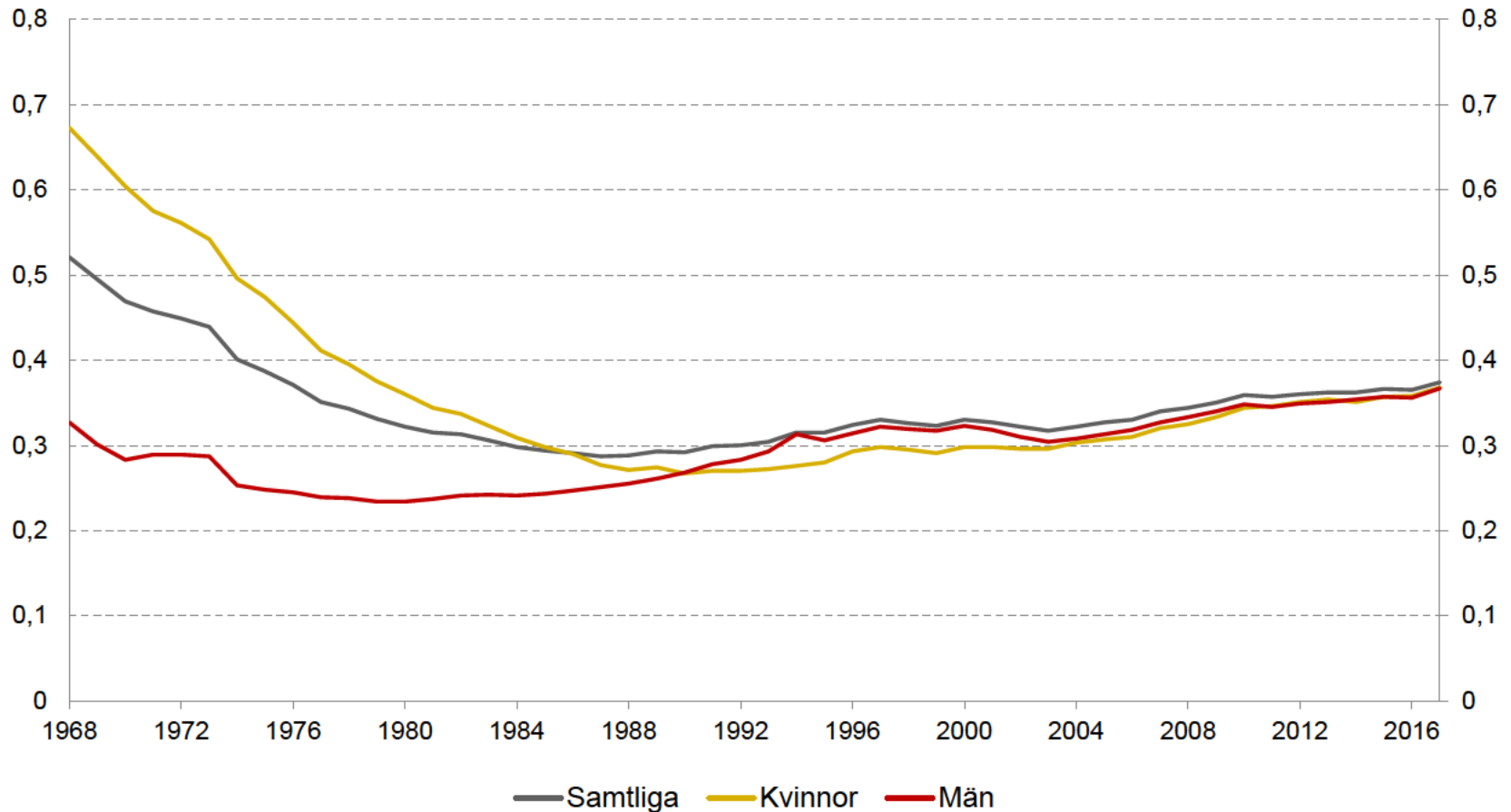
Inkomströrlighet och Ginikoefficient

Källa: OECD (2018b).

Ginikoefficienten Sverige

Ginikoefficient, 1968-2017

Källa: SCB.

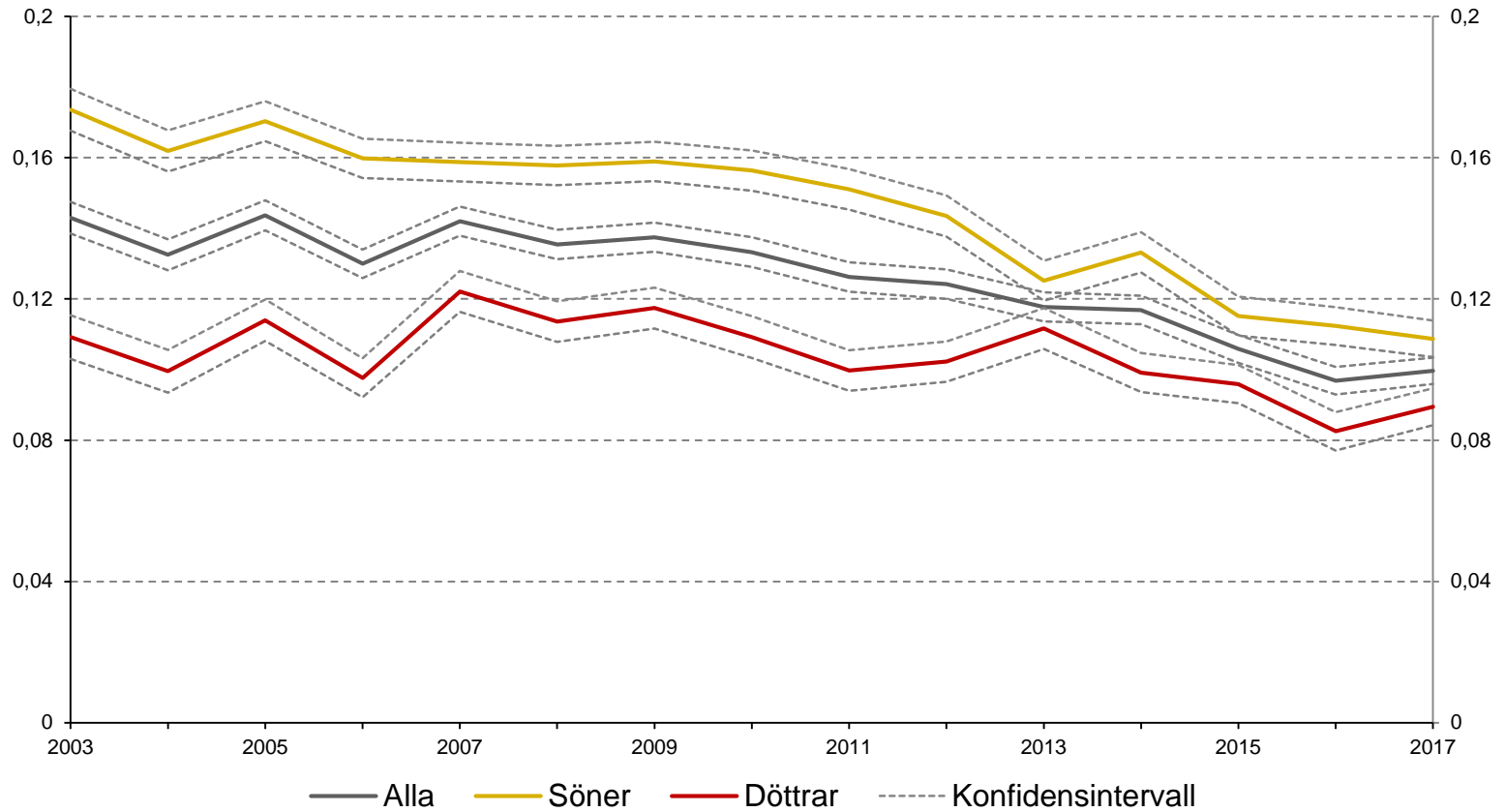
Orörlighetsgenomsnitt

	35 år, kvinnor	35 år, män	35 år, totalt
2003	12,3	14,0	12,8
2009	13,0	14,0	12,9
2017	12,5	13,1	12,6
Medelvärde 2003–2017	12,6	13,6	12,8
Standardavvikelse (2003–2017)	0,20	0,38	0,14

Källa: SCB.

Skattad elasticitet

Inkomstelasticitet mot faderns inkomst, 2003-2017

Källa: SCB.

Växande inkomstskillnader och oförändrad inkomströrlighet

- Skillnaderna i arbetsinkomster, mätta som sammanräknade förvärvsinkomster, har vuxit kraftigt sedan början av 1980-talet
- Samtidigt tycks inkomströrligheten ha varit oförändrad

Tack!